

IZHAJA VSAK DAN

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznične številke se prodajajo po 3 r. (6 stot.) v masovih bobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoiji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 r. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. m. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. m. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inšerati oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in uročljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez depozitane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-00. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rečejo se se vračajo. Naročnine, oglašne in reklamacije se pošiljati na upravo lista. **UREDNIŠTVO:** ulica Giorgio Galati 18 (Naredni dem) Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik časopisa lista „Edinost“. — Načelnika Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s smejenim poreštvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 18. Poštne-hranilni račun št. 841-652. TELEFON H. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za četrtek, dne 1. junija 1911

ob 8. uri zvečer

v gledal. dvorano „Nar. doma“ v Trstu

volilen shod

za uradnike in nastavljenec

(državne in zasebne)

DNEVNI RED:

Državnozbornske volitve.

Poroča g. dr. O. Rybář.

Podpisani odbor vabi najuljudneje gg. uradnike in nastavljenec - volilce vseh kategorij na omenjeni shod.

ODBOR

pol. društva „Edinost“.

Volilci! Slovenci!

Prva avstrijska poslanska zbornica, ki je bila izvoljena na podlagi splošne in enake volilne pravice, je bila razpuščena, predno je potekla njena zakonita šestletna doba. A razpuščena je bila, ker so zastopniki slovanskih narodov, izvemši Poljake, nastopali z najstrožjo opozicijo proti gospodstvaljnosti nemških strank in proti vladi, ki je, opiraje se na privilegirane narodnosti (Nemce, Lahe in Poljake), kršila pravice slovanskih narodov.

Od nekdanj že izrabljajo privilegirani narodi svoj ugodni položaj na škodo Slovanov. Mej najbolj zatirane in zanemarjene pa štejejo ravno mi Slovenci.

Vendar nam ni obupati. Že smo se zbudili iz teme in iz narodnega mrtvila, v katerem so nas držali nasprotniki. Iz lastne moči smo si pridobili častno mesto mej drugimi narodi in z lastno močjo si hočemo priboriti tudi političen ugled in boljše materijelno bodočnost.

V to pa je potrebno, da složno in odločno nastopamo na predstojajočih volitvah, na katerih treba pokazati, da hočemo tudi v naprej boriti se za narodne, kulturne, socialne in gospodarske interese tržaškega Slovenstva.

Nas boj je pred vsem boj za naše narodne pravice. Mi nečemo zaostajati za drugimi narodnostmi, temveč hočemo biti enaki mej enakimi. Mi ne zahtevamo gospodstva nad drugimi narodi, temveč enakopravnost; mi hočemo, da se tudi nam omogoči svoboden razvoj na podlagi našega materinega jezika!

Za to bomo nadaljevali boj za slovensko šolstvo, ki je tako zanemarjeno, da postane lahko usodepolno za naš nadaljni obstanek. Vse moči hočemo napeti, da se spopolni slovensko ljudsko šolstvo v okolici, a da se isto vstvari v mestu. Za našo mladino pa zahtevamo tudi srednje in strokovne (obrtne in trgovske) šole, da nam tujec ne zasede mest, ki so v prvi vrsti namenjene nam domačinom.

Da to laglje dosežemo, boriti se hočemo kakor dosedaj za narodno avtonomijo. Saj smo dovolj zreli, da sami odločujemo o svojih kulturnih potrebah.

Napredek v kulturi pa gre vedno roko v roki z napredkom narodnega blagostanja. Zato moramo in hočemo delati na to, da se slovenski narod tudi gnotno okrepi in osamosvoji. To pa ni možno, ako se hujska razred proti razredu. Nismo torej za razredni boj, temveč za enakomerni razvoj vseh narodnih sil. Ker pa je gospodarsko slabejši

vedno podpore bolj potreben, bo naša skrb obrnjena pred vsem povzdigi našega kmeta in našega delavca.

Tržaška okolica je vrt tržaškega mesta. Lepo vspevajoče vinogradništvo, kakor tudi sadjarstvo, zelenjadarstvo in pred vsem umna živinoreja bili bi stalen vir dobrih dohodkov naše okolice. Opozarjali bomo zato merodajne činiteljo, da je njihova dolžnost, podpirati in pospeševati razvoj našega kmetijstva.

Enako pažnjo pa bomo posvečali interesom delavstva. Starostna skrb delavcev mora postati čimprej zakon. Kakor je naš bivši poslanec v prejšnjem parlamentu marljivo sodeloval na dotičnem zakonskem načrtu, tako bodo tudi naši bodoči poslanci z vso vmeno zahtevali moderno socialno politično zakonodajo za zboljšanje gnotnega, kulturnega in zdravstvenega stanja delavca. Pravično ureditev razmer med delodajalcem in delavcem smatramo za eden najvažnejših korakov k rešitvi socialnega vprašanja.

Ako pa hočemo našemu narodu priboriti popolno veljavo v tem trgovskem mestu, dosežemo to le, ako z vsemi svojimi močmi delamo tudi na to, da razvijemo čvrsto, solidno in svobodno trgovino, svojo narodno obrt in lastno industrijo.

Krepka opera vsakemu narodu je tudi zdrav srednji stan, ki se je pri nas Slovencih še malo razvil. Zatorej bo naša skrb, da se zraven naših trgovcev in obrtnikov množi naše uradništvo, bodi javno, bodi zasebno, da se rešijo njegova najbolj pereča vprašanja, predvsem pravična ureditev uradniških plač, ki naj omogočijo uradniku, da svobodno izvršuje svojo službo, ne da bi ga pri tem mučile skrbi za vsakdanji kruh.

S takim kulturnim in socialnim delom na strogo demokratični podlagi zagotovimo tudi našemu, dosedaj tako zanemarjenemu narodu srečnejšo bodočnost.

Volilci! V vaših rokah je možnost, da dosežemo svoj cilj. Vaši glasovi naj omogočijo našim kandidatom, da povzdignejo svoj glas za vaše pravice, za vaše interese. Letošnje volitve pa naj tudi pokažejo, kako smo napredovali, volitve naj dokažejo, koliko nas je na tržaškem ozemlju. Ravno letos so nas naši nasprotniki na tržaškem magistratu z znanimi svojimi mahinacijami hoteli vtajiti, prikrivati so hoteli naše resnično število, da prikažejo Trst kakor izključno laško mesto in nam odtegnejo podlago za uveljavljanje naših narodnih pravic. Čez vse te nelepe mahinacije napravimo velik križ, ako na predstojajočih volitvah nastopino vsi zavodni Slovenci kakor en mož, ako z glasovnico v roki dokažemo resnično naše število v tržaški občini. Na te glasovnice pa zapišite imena naših kandidatov, ki smo jih postavili sporazumno z vašimi zaupniki in ki, so po sedanjem delovanju zaslužili, da so vaši zastavonoše. Ti kandidati so:

I. okraj: Matko Mandić, urednik v Trstu;

II. okraj: dr. Otokar Rybář, odvetnik in deželni poslanec v Trstu;

III. okraj: dr. Josip Wilfan, odvetnik in deželni poslanec v Trstu;

IV. okraj: Ivan Škerjanc, prožni mojster na c. kr. priv. južni železnici v Trstu;

V. okraj: dr. Otokar Rybář, odvetnik in deželni poslanec v Trstu;

V boj torej za našo sveto stvar do končne zmage! V boj pod imeni naših kandidatov z geslom:

Naprej zastava Slave!

Politično društvo „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 30. Zbornica je nadaljevala splošno debato o naučnem proračunu. Po kratki debati je bila razprava odgodjena na jutri.

Kralj Peter ne obišče romunskega kralja.

BUKAREŠT 30. (Rom. ag.) Oficijozna „Epoca“ demantuje vest nekega jutrnjega list, češ, da obišče kralj Peter v kratkem srbski dvor.

Aehrenthal pri carju Ferdinandu.

DUNAJ 30. „Zeit“ poroča, da je grof Aehrenthal posetil bolgarskega carja Ferdinanda, ki biva sedaj v svoji palači na Dunaju in da je imel z njim pogovor, ki mu pripisujejo posebno važnost.

Bolgarsko-črnogorska koalicija proti Turčiji?

LONDON 30. Iz Carigrada poročajo, da nameravata Bolgarija in Črnogora skleniti pod okriljem Rusije koalicijo proti Turčiji. Črnogorski diplomatični agent Popović je baje že razpravljaj z bolgarskim odposlancem Sarafomov o skupnem načrtu operacij za slučaj, da bi Turčija napadla Črnogoro.

CARIGRAD 30. Zagotavlja se, da je Črnogora nakupila v Bolgariji velike množine pšenice in koruze.

Nevihite.

STUTGART 30. Tukaj in v okolici je bila silna nevihta z nalivom in točo, ki je povzročila veliko škodo. V Grunsfeldu je voda odnesla mlin. Posestnik in tri druge osebe so utonile.

MANNHEIM 30. Včeraj popoldne je bila v Mannheimu in v badenskih občinah nevihta z grozno točo. Poljski pridejliki so popolnoma uničeni. Pobito je bilo tudi mnogo perutnine. Pticev leži na stotine mrtvih po vrlih in poljih. Vihar je odkril mnogo streh. Razbitih je bilo mnogo šip na oknih. Neki ženski, ki so jo zadela točina zrna, so se pretresli možgani.

Zrakoplovna tekma Pariz-Rim.

GENOVA 30. Garros je dospel semkaj ob 8. uri 21' 32". Ob 10:49 je odletel v Pizo.

PIZA 30. Garros je ob 12:45 ob navdušenih ovacijah občinstva srečno dospel v San Rossore (okraj Piza).

NICA 30. Aviatik Garros je sinoči ob 8. uri dospel in je odletel ob 4. uri 55 m. zjutraj.

TROYES 30. Biplanu Leveles, v katerem je bil tudi en pasajir, se je pokvaril motor. Biplan je padel na zemljo in se popolnoma razbil. Aviatik in pasajir sta ostala nepoškodovana.

Aparat Weyman se je prevrnil blizu Bar sur Aube. Weyman je ostal nepoškodovan.

GENOVA 30. — Frey, ki se je v Nici dvignil v zrak ob 2:36 pop., je ob 5:58 pop. ob ovacijah zbranega občinstva dospel na tukajšnji aerodrom.

PIZA 30. Gerros je z ozirom na slabo vreme sklenil, da odleti še le jutri proti Rimu.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 30. Skupščina je danes v drugem čitanju vsprejela štiri z Avstro-Ogrsko sklenjene konvencije.

Cesar v Gödöllő.

GÖDÖLLŐ 30. Cesar je noč prebil izvrstno. Ob 1. uri je cesar vsprejel v privatni avdiciji deželnega načelnika Bosne in Hercegovine FZM Oskarja Potioreka.

Avstro-ogrška banka.

BUDIMPEŠTA 30. — Generalni svet avstro-ogrške banke je imel danes pod predsedstvom generalnega guvernerja Popovicsa sejo, na kateri je bilo sklenjeno na predlog generalnega tajnika, da se bančni privilegij podaljša do srede novembra in da se pooblasti bančno vodstvo, da sklene zadavno pogodbo z obema vladama. Generalni tajnik je poročal o poslovanju banke in povdarjal, da je notranji položaj banke zelo ugoden. Tudi razmere na denarnem trgu so bile ugodne.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 30. — Vrhni poveljnik v Albaniji poroča o raznih bojih, ki so se vršili z ustaši od 26. na 27. t. m. v raznih krajih severno od Kastritja. Čete so zasedle nekatere višave in so prepodile ustaše. V boju je padel en častnik in 8 vojakov, trije častniki in 15 vojakov je bilo pa ranjenih.

Pariz 30. Na današnjem ministerskem svetu v palači Elysée je bil general Dubail imenovan načelnikom generalnega štaba.

Dunaj 30. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Taurus“ dne 30. t. m. priplula v Carigrad. Na krovu ladije vse zdravo.

Berolin 30. Kakor poročajo iz Šverina, dobila veliki vojvodini Meklenburg-Šverin in Meklenburg-Strelitz v kratkem ustavo. Doslej se je temu upiralo plemstvo. Ustava bo proglašena meseca oktobra.

Petrograd 30. — Minister za unanije stvari Sasonov se je danes v prvič po svoji bolezni peljal na daljši izprehod. V soboto dospe minister v Baden-Baden na lečenje.

Minsk 29. V mestecu Mir je izbruhnil požar, ki je upepelil 400 hiš.

Bukarešt 30. Bivši ministerski predsednik Maniu je danes umrl.

New-York 30. Blizu Mac Cooka v državi Nebraski sta trčila skupaj dva vlaka, ki sta prišla iz nasprotni smeri. Devet oseb je bilo ubitih.

Novočerkask 30. Blizu vasi Veseloje je bila vržena v hišo posestnika bomba, vsled česar je bila hiša deloma razdejana. Na to so roparji vdrl v hišo in jo oplenili. Tri zločince so zamogli aretirati.

Tokio 30. Severno od Hok-kaida je začel goriti gozd. Ogenj se silno naglo razširja. Pet mest je obdanih od požara, ki je zajel tudi premogovnike. 300 štirirjaških verst gozda je uničenih. Zgorelo je tudi nekoliko ljudi.

Govori naših kandidatov

na velikem shodu minolega pone-deljka v „Narodnem domu“.

I.

Govor prof. Matka Mandića.

Čenjeni volilci! Dragi rojaki! Pred vsem se moram opravičiti pred vami, ker v tej volilni borbi ne zahajam tako pogosto med Vas, kakor sem v prejšnjih časih in kakor bi tudi sam želel. Ponudili ste mi kandidaturu v I. mestnem okraju in jaz stavljam po zahtevi narodne dolžnosti drage volje svojo osebo na razpolago ter sem Vam iz srca hvaležen na izkazanem zaupanju. Ob enem pa me je vodstvo političnega društva za Slovence in Hrvate v Istri proglasilo kandidatom za predstojajoče državnozbornske volitve v dveh istrskih volilnih okrajih. Naravno je, da moram svoje delo posvečati volilnemu gibanju v teh dveh okrajih, sosebno pa v prvem takozvanem italijanskem volilnem okraju koperskem.

Pri sv. Jakobu ne bom izvoljen — v tem pogledu se ne udajam nikaki iluziji.

Nu, naglasiti moram, da je program političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri, na katerega podlagi kandidiram, identičen s programom političnega društva „Edinost“. Na podlagi tega programa mi bo možno delovati tudi za koristi tržaških Slovencev in Hrvatov.

Moj program je znan. Razvijal sem ga že na volilnem shodu pri sv. Jakobu. Ta program je: borba, brezobziren boj, z vsemi sredstvi, v kolikor ne prekoračajo mej zakona — za dosego pravic našega naroda na narodnem, političnem, prosvetnem in gospodarskem polju. V tej borbi ne poznam nikakih zaprek. V mejah zakona hočem poskusiti vse, da zadostim dolžnostim poslanca nasproti svojemu narodu.

Kakor rečeno: tu v mestu ne bom izvoljen, ali vendar je velike važnosti volilni boj, ki ga hočemo izvajati pri sv. Jakobu. Vaši glasovi nam utegnejo prinesiti lep uspeh: provzročiti utegnejo ožjo volitev. To naj vas vspodbuja, da vsakdo izvrši svojo dolžnost.

Jaz ne poznam nikakih mej med provincijami, kjer biva naš narod. Ako tudi v Istri izvoljen, smatral se bom — kakor že rečeno — tudi Vašim zastopnikom. Zato Vas prosim, da se svobodno zatekate k meni, ako se je komu dogodila krivica, in pomagal bom, in zastopal vaše koristi, če bo le v moji moči. Moje geslo bo vsikdar: Za sebe nič in vse za narod!!

Politično društvo „Edinost“ v Trstu uljudno vabi vse volilce, posebno pa volilce I. in IV. volilnega okraja na

volilni shod,

ki se vrši v petek, dne 2. junija t. l. ob 7. uri zvečer pod milim nebom na zemljišču g. Ivana Prelog pri Sv. Jakobu (blizu cerkve).

DNEVNI RED: DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE.

II.

Govor dr. Rybára.

Dragi rojaki! Kakor posebno srečen omen smatram, da je na prvem mestu vaših kandidatov mož, ki ga poznamo in visoko čislamo vsi, mož, ki je osivel v neprestanem boju za pravice svojega naroda, mož, ki z jednako ljubeznijo objemlje toliko svojo ožjo domovino istrsko kolikor svojo drugo domovino, ki jo je našel med nami v Trstu. (Viharni klici: Živio Mandić!) Da, res je, kakor je sam naglašal: ta mož ne pozna nikakih političnih mej, ki jih je postavila država med naše kronovine. Ali on tudi ne pozna nikake razlike med slovenskima plemenoma, ki živita v teh pokrajinah. Ta mož združuje v eni osebi najplemenitejšo, najlepšo idejo... idejo jugoslovanske vzajemnosti! Zato moremo biti uverjeni, da bo z enako vnemo tudi na Dunaju zastopal in propagiral idejo jugoslovanske vzajemnosti.

Dolžnost pa mi je, da se tu spominjam še drugega moža, ki ga danes, ko se predstavljajo Vaši kandidati, ni na tem mestu. Mož, ki je na prejšnjih volitvah kandidiral v tem II. mestnem okraju, kjer ste sedaj proglasili svojo kandidaturo (Cim je govornik izustil ta stavek, je natlačena množica priredila glasno in prisrčno ovacijo dru. Gregorinu. Frenetični živio-klici so pretresali dvorano). To je mož, ki je med nami prvi začel z sistematičnim intenzivnim delom za osamosveščenje in povzdigo tržaških Slovencev. Njemu ima tržaško Slovenstvo veliko zahvaliti na svojem lepem napredku. Ta mož je g. dr. Gregorin.

Uverjen sem, da bi ga Vi tudi danes radi videli na tem mestu in da bi radi volili tega moža. Ali ravno zato, ker ga poznajo kakor moža železne volje in pozitivnega in žilavega dela, so mu volilci izven Trsta ponudili kandidaturo. Zavedni volilci kraško-ajdovskega volilnega okraja žele, da bi jih dr. Gregorin zastopal v parlamentu na Dunaju. In gotovo je, da bo posvečal vse svoje moči toliko koristim svojega volilnega okraja, kolikor tudi koristim tržaških Slovencev. Kajti krivico mu delajo njegovi nasprotniki, ko mu očitajo, da se je s tem, da je šel kandidirati v sosednjo deželo Goricko, izneveril našemu tržaškemu programu in načelom, ki vodijo naše politično društvo. Tega dr. Gregorin ne stori — dr. Gregorin se ne izneveri svojemu programu! On ostaja zvest našemu staremu in častitemu programu. On združuje v svoji osebi neomejeno ljubezen in brezpogojno udanost do skupnega naroda in cilj njegovih želja je jedino le ta, da narod naš postane enkrat sam gospodar na svoji zemlji! Pošljamo mu s tega shoda pozdrave z željo, da bi zmagal, ker bo to zmaga naše ideje! (Ponovne viharne ovacije dru. Gregorinu.) (Pride še.)

Obsodba dr. Hinka Hinkovića.

To, kar je naš zagrebški dopisnik prekoval je pred dobrim tednom dni, to se je tudi zgodilo: Dr. Hinković je bil obsojen v šestmesečno ječo zato, ker se je boril za pravico, ker je iskal vedno resnico. Znana je vloga, ki jo je dr. Hinković igral v veleizdajniškem procesu. In ker je on dokazal protislavlja in neresničnost, ki so služile v podlago razsodbi v veleizdajniškem procesu, ker je on tudi še po aboliciji procesa nadaljeval kampanjo proti krivicam veleizdajniškega procesa, ker je rekel, da z abolicijo ni bilo dano zadostno uveljavljanje pravnemu čutu, ker je abolicija le čin milosti, dočim „veleizdajnik“ niso zahtevali milosti, ampak pravice. Zato so tega moža najprej spravili v disciplinarno preiskavo, a potem, ker se je branil notorično neobjektivnega sodnika, celo na zatožno klop radi zločina. — In ker so tirani na Hrvaškem doslej našli med hrvaškimi sodniki — žalibog — dovolj suženjskih duš, ki so pripravljene izvrševati službo rabljev nad najboljimi sinovi lastnega naroda, je bilo že v naprej gotovo, da se najdejo tudi kreature, ki bodo pripravljene na komando obsoditi tudi dr. Hinka Hinkovića. A da se ve vso to podlost prav ceniti, treba vedeti, da je dr. Hinković ne le eden najboljših hrvaških juristov, marveč, da ima mož očitno kakor kriminalist svetoven sloves, treba tudi vedeti, da je on — kakor je jako primerno označil dr. Popović v svojem dveurnem govoru — fanatik resnice, da se je vsikdar boril za resnico.

Dr. Hinko Hinković je vest hrvaških tiranov, vest korumpiranih hrvaških sodnikov, — mogli bi reči, da je dr. Hinković za Hrvaško to, kar je bil za Rusijo Tolstoj. Ali, dočim so ruski tirani imeli toliko spoštovanja pred svojim človeškim dostojanstvom, da so se sramovali pred svetom dokazati se osebe Tolstega, so pa hrvaški sodniki dokazali z obsodbo dr. Hinkovića, da so pomandrali v blato čut človečanskega dostojanstva in čut srama pred civiliziranim svetom ter da so enostavno orodje v rokah nasilnikov.

Tolstoj je rekel, da so v Rusiji vsi pošteti ljudje v ječi, to isto bo menda kmalo veljalo o Hrvaški. Razlika je le ta, da je Tolstoj mogel svobodno bičati nezdrave razmere svoje domovine, hočejo na Hrvaškem dr. Hinkovića zamašiti usta z ječo. Ali motijo se tirani in njih hlapci. Dr. Hinković je rekel svojim sodnikom: „Pričakujem mirno Vaše sodbe, ker nad Vami je moja vest“.

Cin, ki so ga hrvaški tirani zagrešili z obsodbo dr. Hinkovića, je sramoten, a če mislijo ti nasilniki, da si s tem kaj pomorejo, se zelo motijo. Obsojeni dr. Hinković postane tiranom še nevarnejši, nego jim je bil neobsojeni dr. Hinković.

Volilno gibanje.

V ISTRI.

Shod v Dolini.

V poročilu o tem shodu in sicer ob zaključku, ko navaja poročevalec predlog in resolucijo obč. tajnika Sancina, je „tiskarski škrat“ znatno zmešal šteno; ker isti ni govoril tako kakor poročano, ampak je približno izvajal tako:

Znano je, da je naša država krščanska država, a vkljub temu je njena zakonodaja, zlasti glede domovinstva, zelo nasprotna krščanskim načelom, ker n. pr. domovinski zakon iz leta 1863 vkljub noveli iz leta 1895 daje prednost nezakonskim otrokom pred zakonskimi glede dosege domovinstva, ker zamore nezakonska mati zasledovati domovno pravo svoji nezakonski deci, a zakonska mati-vdova tega ne more. Na to je predlagal objavljeno resolucijo.

Zatem je omenjal slabe deželne zakonodaje v varstvo kmetijskih kultur, po kateri se daje prednost gozdom in celo divjačini in predlagal objavljeno resolucijo.

O priporočilu narodu naj se ne kolje med seboj in naj v zamotanih slučajih išče nasveta pri duhovnih, učiteljih in drugih razumnih, ni govoril on, ampak g. župan in dež. poslanec Pangerc.

Mimogrede bodi omenjeno, da smo videli na shodu tudi domačega kooperatorja č. g. Magdiča, z več svojimi pristaši, ki so glasovali za vse predloge in resolucije z ostalimi zborovalci brez izjeme. Iz tega sklepamo, da so tudi oni uvideli, da ob sedanjih težkih časih moramo v narodnih bojih delati skupno in ne se klati med seboj in cepiti svojih moči v korist tretjemu — našemu skupnemu sovražniku. N. V. III.

Dnevne novice.

Kolera v Italiji. Kakor znano umrl je predvčeršnjim v Gradcu nek poštni uradnik imenom Francki vsled kolere. Ker se je Francki ravnokar vrnil iz Benetke je povsem opravičena sumnja, da se je tamkaj okužil s kolero; ta kužna bolezen namreč ne nastane nikdar sama na sebi, nego vselej potom okužitve v kraju, ki je že po koleri okužen. In ta težki sum, da so Benetke okužene, kar baš dokazuje slučaj umrlega Franckega v Gradcu, potrjuje tudi pravične vesti, ki vedo poročati, da so se pojavili tamkaj v zadnjih dnevih nekateri slučaj kolere, a da doslej niso bili še uradno razglašeni, dasi bi se to moralo zgoditi po določbah mednarodne konvencije o koleri. Za Italijo, ki pričakuje ravno sedaj veliko obiskovalcev svojih jubilejnih razstav, je taka vest hud vdarec, a za naše kraje ni izključena možnost, da se ta bolezen prej ali slej tudi preko meje zanesse. Radi tega pričakujemo od poklicanih oblastnih, da so vse pripravljene strogo in brezobzirno obvarovati našo deželo pred tem okuženjem iz sosednjega kraljestva.

Pravica na Hrvaškem. Proces proti odvetniku dr. Hinko Hinkoviću bo imel tudi svoj epilog. Dr. Hinković je namreč v svojem zagovoru povdarjal, da je tudi g. pl. Mirko Pišaćić — upokojeni častnik — odklonil nekega sodnika z istega razloga kakor on, ne da bi bilo državno pravdnštvo uvelo kazensko postopanje proti g. Pišaćiću. Tedaj je predsednik sodnega dvora g. Šibenik rekel: „A kaj, Pišaćić je prikrknjen“. G. Pišaćić, ki je — kakor rečeno — upokojen častnik, je na to pozval Šibenika na dvoboj.

To pa temu uzornemu predsedniku, ki je vreden kompanjon glasovitega Tarabochie, ne diši in zato bi sedaj utajil omenjene besede, da si so jih poročali vsi hrvaški listi in je nebroj prič. — Kdo ve, da navsezadnje še to ne spravi nekaj ljudi na zatožno klop radi obrekovanja sodnika. Na Hrvaškem je pač vse možno.

Domače vesti.

Promocija. Absol. med. Ivan Raišp bo dne 1. junija v slovnostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Lončarjeva pisma! Kar šopoma so raznašali včeraj po mestu magistratovi slugi naznanila za izbris in jih posebno mnogo dostavljajo našim volilcem 2. okraja. Vidi se pač, da se Lahi tem narveč boje naše številne in moralne moči. In kako točno označajo oni pokorni slugi na vsakem takem naznanilu datum, uro in celo minuto uročitve! — Vidi se pač, da so dobro podučeni in da se tudi zavedajo, koliko važnost pripisuje laška stranka tem aktom. Na srečo so naši zavedni volilci večinoma pripravljeni na take uljudna presenečenja od strani velemožnega gospoda Lončarja in se pridno takoj zatekajo v našo Centralo, da ne zamudijo prekratki rok 24 ur. Vendar opozarjamo znovič vsakogar, ki ostane odsoten več ur ali celo en dan od doma, da naroči svojcem, kam se imajo nemudoma obrniti za slučaj, da se dostavi v hišo tako naznanilo naperjeno proti najvažnejši politični pravici svobodnega državljanca.

Nekoliko o delovanju bivših trž. drž. poslancev. Te dni razdeljujejo socialisti mej delavce neko brošuro z naslovom „Le nove elezioni“. Ta knjižica, v kateri povzdigujejo delovanje svojih poslancev in povdarjajo, kako je to delo v komisijah važno, je sicer v prvi vrsti namenjena, da pobija laškoliberalne kandidature, ker so pa slovenski podajaci laške socialne demokracije tudi mej našimi delavci začeli tolči na veliki boben z ono knjižico, naprosili so nas ravno delavci, naj posvetimo nekoliko pažnje tisti socialistični reklami. Le, ker smo torej v to prisiljeni, hočemo se nekoliko baviti z delovanjem soc. dem. poslancev in z onim našega bivšega zastopnika.

Posvetimo nekoliko pozornosti poglavju o delovanju v komisijah ali odsekih. Knjižica piše, da so socialisti delali mnogo v komisijah in našteva komisije, v katere so bili tržaški soc. dem. poslanci izvoljeni.

Mi g. Pittoniju gotovo nočemo kratiti zaslug, ki si jih je morda pridobil; no, kaj pa sta delala v komisijah tista dva učenjaka, ki slišita na ime Oliva in Scabar, to menda si lahko vsak sam predstavlja, ki pozna ta dva moža.

Oliva, ki niti nemški ne zna, so izvolili v tisti odsek, ki je za delavce najvažnejši, namreč v odsek za starostno zavarovanje („penzije“) delavcev. Kmalu so sami sprevredeli, da ta mož ni za tako delo, in za to so ga iz tega odseka zopet vzeli.

Naš bivši posl. dr. Rybár pa je bil v sledečih odsekih:

v odseku za starostno zavarovanje („penzije“) delavcev;

v odseku za državne nastavlence (uradnike in uslužbence);

v legitimacijskem odseku (to je odsek za verifikacijo protestiranih volitev);

v odseku za narodnostno vprašanje;

in proti koncu zasedanja tudi še v odseku proti draginji, v imunitetnem odseku in v bančnem odseku. — A naš poslanec je v teh odsekih ne samo sedel kakor nem poslušalec, temveč je prav marljivo deloval kar dokazuje najbolj dejstvo, da so mu izročili v legitimacijskem odseku pet referatov, ki jih je tudi izdelal, da so ga nadalje izvolili v tem odseku tudi v pododsek, ki se je imel baviti s zakonskim načrtom o volilnem sodišču, to je tistem sodišču, ki se je imelo vstanoviti, da mesto državnega zbora sodi o veljavnosti volitev. Ako ni bil dotični zakon sklenjen, imamo se to zahvaliti načelniku tega odseka, soc. demokratičnemu poslancu Daszynskemu, ki je, mesto da bi skliceval seje tega odseka, odpotoval v Ameriko, da drži tam predavanja. Naš bivši zastopnik je bil tudi izvoljen v tisti zelo važni pododsek odseka za državne nastavlence, ki je razpravljaval o pravicah in dolžnostih državnih nastavljencev. Koliko dela je bilo storjenega v tem pododseku, zna vsakdo, ki je le količkaj čital dnevne in strokovne novine.

Ze okolnost, da je bil naš poslanec izvoljen v toliko odsekov, dokazuje, da se je dobro poznalo njegovo voljo za delo.

On sam se s tem delom ni nikdar bahal in tudi mi ne bi ga sedaj naštevati, ako nas ne bi slovenski socialni demokratični agitatorji potegnili naravnost za jezik.

V prihodnjih dneh hočemo se ozirati še na drugo delovanje soc. demokratičnih poslancev in našega zastopnika.

Tu naj omenimo naposled le še, v koliko odsekih je sedel slavni Pitacco. Odgovor je lahek in kratak: v nobenem! Tako je torej izgledalo „delovanje“ tega slavnega poslanca, ki je, sodeč po „Piccolu“, pravi Figaro de qua, Figaro de là.

Uradniki in uslužbenci v četrtek vsi na shod! Iz krogov državnih uradnikov nam pišejo: Kakor doznajemo iz „Edinosti“, sklicuje polit. društvo „Edinost“ za četrtek zvečer v dvorano „Narodnega doma“ javen shod za uradnike in uslužbence, na katerem bo kandidat za državni zbor, g. dr. Rybár, razvijal svoj program za bodočo deelo v parlamentu, kakor pojasni tudi zborovalcem marsikaj iz napol minolega časa, kar temu ali onemu še ni znano.

Tržaški Slovenci — mej katere se s ponosom prištevamo tudi mi slovenski uradniki in uslužbenci — so v resnici lahko ponosni na svejega kandidata, kajti sosedni naši drugorodci — odkrito povedano — se ne morejo ponašati s tako delavnim, odkritim, postrežljivim in nadarjenim možem, kakor je dr. Rybár. — In ta gospod, ki je bil sicer že do sedaj nam vsikdar na uslugo, nam bo na jutrajšnjem shodu odkrito govoril o našem vprašanju: kako pot misli nastopiti kakor bodoči poslanec v dosego zboljšanja našega položaja.

Zato je pa dolžnost nas vseh, do naroda in do sebe, da se udeležimo v velikem številu tega shoda, kjer nam bo prilika, ne le da čujemo program bodočega poslanca tržaških Slovencev, temveč da tudi izrazimo svoje želje, ki jih gojimo v dosego opravičenih svojih težej. Jutri zvečer torej v velikem številu v dvorano „Narodnega doma“!

Državen uradnik.

Slavnost desetletnice delovanja pevskega društva „Primorec“ v Trebčah. Kakor že objavljeno slavi pevsko društvo v Trebčah dne 11. junija t. l. desetletnico svojega delovanja. K slavnosti so priglasila

svoje sodelovanje še naslednja bratska društva: 6. Pevsko društvo „Zarja“ iz Rojana, korporativno, 7. „Zastava“ iz Lonjerja, korporativno, 8. „Cerkveni pevski zbor“ iz Sv. Ivana, korporativno, 9. Kolesarsko društvo „Balkan“ korporativno.

Obračamo se tem potom še enkrat na bratska društva, da nam blagovolijo javiti svoje eventualno sodelovanje vsaj do prihodnje nedelje, da nam bo na ta način možno pravočasno in redno sestaviti program. Tudi ona bratska društva, ki ne mislijo vdeležiti se naše slavnosti, prosimo, da nam blagovolijo javiti to v svrhu nadaljnjega ravnanja pri slavnosti. Na slavnosti bo svirala dobro znana Wagnerjeva godba.

Volilni shod socialistov na Vrdelci. Socialisti so imeli sinoči na takozvanem travniku „del gobbo“ shod pod milim nebom. Govoril je slovenski g. Kristan, ki je vezal že stare otrobi. Zabavljaj je čez Bie-nertha, a pozabil povedati, da bi bil Bie-nertha že davno vzel vrag, da ga niso indirektno podpirali socialisti. — Italijanski je govoril g. Cerniutz.

Danes zvečer se bo vršil shod pod milim nebom na rotundi pri Bošketu.

Za izjavo o predlogu izbrisa v volilno centralo v „Narodni dom“!

Skupina slovenskega ženstva NDO. priredi na binkošno nedeljo izlet po morju v Devin. V nedeljo popoldne ob 3:30 odpluje s pomola sv. Karla poseben parnik, na katerem bo godba pod vodstvom gosp. Majcena. V Devinu bo slavnostni vsprejem in potem odhod na slavnostni prostor, kjer bo ljudska veselica. Vozni listek tja in nazaj stane 1 K 40 stot., uračunjena je v to svoto tudi vstopnina k veselici.

„Zinski solnce“ se ponovi na splošno zahtevo v nedeljo dne 4. junija v „Nar. Domu“ pri sv. Ivanu. Po predstavi bo ples. Igro vprizorijo člani slov. gledališča in pevskega društva „Trst“.

Socialistični shod v Rojanu. V včerajšnjem našem poročilu pod gornjim naslovom se mora prvi stavek tretjega odstavka glasiti pravilno sledeče: Kristan je odgovarjal dr. Mandiću, ki je rekel, da je od g. Kristana pričakoval, da razvije program socialne demokracije, a je v resnici razvil le sliko bankrotne avstrijske države, ni pa povedal sredstev, katerih se misli socialno-demokratična stranka posluževati, da odpravi vso to mizerijo, katero priznavamo tudi mi.

Revnim visokošolcem na Dunaju bo moralo „Podporno društvo“ podpre za mesec junij ustaviti, ako ne dobi v kratkem novih sredstev, ker je vse do sedaj letos došle darove v znesku 6600 K v zadnjih sedmih mesecih že razdelilo. Z ozirom na to, da je mnogim dijakom sploh možno nadaljevati študije le s podpor. imenovanega društva, so naprošeni za podporo vsi oni, ki se na poslana letna poročila s položnicami dosedaj še niso odzvali, dalje nekdanji podpiranci, od katerih se, žalibog, veliko število za društvo do sedaj ni brigalo, akoravno bi bila to v prvi vrsti njihova sveta dolžnost. Prosimo tudi druge dobrosrčne rojake, da tako uspešno delujočemu društvu v tem kritičnem trenutku priskočijo na pomoč. Na-dejamo se, da nismo prosili zastonj.

Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. ž. v p. Dunaj III. Reiserstrasse 27. Za odbor: Dr. A. Primožič, c. kr. vladni svetnik, predsednik. Ivan Luzar, nadrevid. j. ž. v p., blagajnik.

Tržaška mala kronika.

Pokušana samomora. 30-letni klobučar Edvard Bradin, stan. v ulici dei Bacchi št. 14 je včeraj v samomorilno svrhu izpil dozo octove kisline. Prvo pomoč mu je nudila zdravniška postaja, ki ga je dala potem odvesti v bolnišnico.

Isto tako se je s pomočjo octove kisline hotela preseliti iz tega sveta 16-letna Klara Benedetti, stan. v ul. Olmo št. 3. In sicer je izpila omenjeno tekočino na pokopališču pri sv. Ani na grobu onega mladiča (Manzoni), ki se je pred nekoliko časa s karbolno kislino zastrupil pod Bombeljem. V opasnem stanju so mlado deklico prepeljali v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Angela M. dev. — Jutri: Gracijan muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 21,5° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, opoldne ploha.

Vremenska napoved za Primorsko: Deloma oblačno, tupatam padavine. — Temperatura malo spremenjena. — Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Trgovsko izobraževalno društvo. Danes 31. t. m. ob 9. uri zvečer društvena seja. Gg. odborniki so naprošeni, da se seje gotovo udeležijo.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevska vaja za mešani zbor. Prosim polnoštevilne udeležbe. Posebno odstrani gg. pevcev. Pevovodja.

Zavarovalnica goveje živine v Bazovici priredi na Binkošni ponedeljek, dne

5. junija t. l. javno tombolo s plesom v prostorih „Konsumnega društva“. Dobitki: Terno K 20, činkvina K 30, I. tombola K 100, II. tombola K 50. Vsaka srečka stane 40 stot. Začetek tombole ob 4. uri pop. Pred in po tomboli javni ples pri katerem svira glasbeno društvo „Volarič“ iz Lonjerja. Vsak plesni komad stane 20 stot. V slučaju slabega vremena se tombola in ples, preneseta na prihodnjo nedeljo dne 11. junija. Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Pevsko društvo „Trst“. V petek, ob 8:30 uri zvečer pevska vaja za moški zbor v gledališki dvorani „Nar. doma“, uhoj ulica Giorgio Galatti 18. Prosi se polnoštevilne udeležbe. Vaje se vrše vsaki torek in petek. Podružnica ima pevsko vajo v četrtek ob 8. uri zvečer v prostorih hiše Muskovič i dr. Rojan-Skorkljo-Sv. Peter 79.

Pevski zbor NDO. Izobraževalni odsek NDO. naznanja, da se vrši danes zvečer ob 8. uri v prostorih NDO. pevska vaja. Zato so tem potom uljudno naproseni vsi oni pevci, ki so se ob svojem času vpisali za ta zbor, da izvolijo priti na današnjo pevsko vajo.

Voditelji slovenskih ljudskih šol tržaške okolice vabljani so na sestanek v četrtek dne 1. junija v prostorih „Učiteljskega društva“ ulica Giorgio Galatti št. 14 II. ob 4. uri popoldne.

Odsek za ljudska predavanja ima sejo danes v sredo ob 7. uri zv. v „Čitalnici“. Že nešteto krat ni bila seja tega odseka sklepna; čas bi bil, da se enkrat poklicani zavežejo svoje dolžnosti. Predsednik.

Nar. del. organizacija.

Slovenskim zasebnim težakom članom in nečlanom NDO se tem potom naznanja, da se na vsak način tekom tedna prijavijo v lastnem interesu v uradu NDO, ulica Lavatoio 1.

Vozniki so vabljani na jako važen sestanek, ki bo jutri dne 1. junija t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih NDO. ulica Lavatoio št. 1.

Književnost in umetnost

Goriška tiskarna A. Gabršček v Gorici je izdala zopet novo knjigo: Vladimir Knaflič „Socializem, Oris teorije“ (XII + 372 strani, o osmerki). Pri nas so doslej obdelovali ta važni predmet pisatelji reakcionarne barve (1901 dr. Krek, „Socializem“ in 1910 dr. Ušeničnik „Sociologija“), naprednejši pa le v brošurah in revijah. — Pisatelj obravnava v I. delu na kratko zgodovino socialnih teorij, obširneje pa francosko revolucijo in prvotne doktrine politične ekonomije, v II. delu zelo obširno Marxov „Kapital“, čegar I. knjigo priobčuje v natančnem eksceptu, v III. delu pa kritiko markizma, bibliografijo ter praktične posledice te kritike. Zlasti dragocen je ta III. del in posebno zadnji dve poglavji, (opozarjamo na odstavek „Socializem in narodnost“ in dr.) O knjigi še šepregovorimo.

Cena delu, ki je tudi v knjigarskem oziru okusno opremljeno in nosi izvorno umetniško vinjeto, je K 4 (broš.)

DAROVI.

— Na prireditvi „Pevskega društva“ „Trst“ v Barkovljah dne 28. maja so preplačali vstopnino gg.: Anton Pahor 50, Josip Dabič 20, Svetko Martelanc 40, I. P. 40, A. Merlak 40, Laurencič 60, N. N. 80. P. n. darovalcem srčna hvala.

— Izletniki pri izviru Hubla nabrali za drugi kamen Rojanskega omizja K 6.

Vesti iz Goriške.

x **Goriški dopisnik „Edinosti“** je gospodom pri „Gorici“ pravi trn v peti. Nervoznost „Gorice“ postaja naravnost smešna. Mesto da bi z dokazi pobijala trditve, iztika po dopisniku, in v zadnjem času ga išče celo med deželnimi uradniki. Nismo poklicani, da bi koga branili, vendar ne moramo pustiti neopaženo dejstvo, da „Gorica“ sistematično napada slovensko uradništvo, in to samo raditega, ker je morda drugega političnega prepričanja, nego gospoda okoli „Gorice“.

Z isto „plemenitostjo“, s katero, so hoteli izvestni krogi postaviti nedolžne Kraševce radi trt na vislice, postopajo proti neljubim slovenskim dež. uradnikom.

Terorizirajo jih, če so pri „Sokolu“, če posejajo prireditve C. M. D. in pred kratkim so nekega slov. dež. uradnika napadli, češ, da se pri neki procesiji ni odkril itd. — „Gorica“ najbrže sama ve, da goriški dopisnik ni nikak uradnik, ker bi tak človek pač ne mogel, tudi ko bi hotel, objektivno sodelovati.

Vendar se, — po receptu: „namen posvečuje sredstva“, — zaganja s to pretezo v one slov. deželne uradnike, ki deželnim odborikom niso pri srcu, s prikritim namenom, da bi jih terorizirala in držala v šahu, da bi radi ali neradi, morali tlačati Pajer-Gregorčević osebni in strankarski namenom.

No, kar se mene, goriškega dopisnika, tiče, sem popolnoma neodvisen, zato pa je tudi moje poročanje popolnoma objektivno.

Izikanja „Gorice“ po goriškem dopisniku izvirajo iz onemogle jeze, ker ne

Za izjavo o predlogu izbrisa v volilno centralo v „Narodni dom“!

more ovreči trditve stvarno in ker resnica oči kolje. Tako je cenjena „Gorica“!

x **V Krminu** so se vršile v nedeljo velike slavnosti. Praznovali so povzdignjenje Krmina v mesto. Slavnosti se je udeležil tudi tržaški namestnik princ Hohenlohe, okr. glavar Attems, aristokracija, častniška deputacija, kakih 15 društev z zastavami in godbo.

V slovesni seji je mestni svet izročil prisotnemu namestniku diplomu, častnega občana. — Na to se je vršilo blagoslovljenje prvega kamena za novo otroško sirotišče.

Dr. Faldutti je imel ognjevit govor, v katerem je povdarjal dinastično in katoliško mišljenje krminskega prebivalstva. Zvečer je došla iz Göttinga brzojavna zahvala cesarja potom generalnega adj. grofa Paar.

Bralno-pevsko društvo „Ladija“ v Devinu, priredi na binkoštni ponedeljek, dne 5. junija t. l. javno tombolo. Dobitka: Činkvina 70 K, Tombola 150 K. Srečke se prodajajo po 40 stot. Finančno pristojbino plača dobitelj. Čisti dobiček je namenjen otroškemu vrtu v Devinu. Začetek tombole ob 8 uri. Pred in po tomboli javen ples na krasnem senčnatem vrtu g. M. Ples-a. Svira godba s Proseka. V slučaju slabega vremena se bosta vršila ples in tombola v nedeljo 18. junija.

Podružnica D. C. M. za občino Devin in **Mavhinje** naznanja, da je bilo v zadnjem poročilu pomotoma izpuščeno med oborniki ime g. Jankota Urdih iz Mavhinj.

Vesti iz Istre.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metod za Istro se je vršila minulo nedeljo v Buzetu ob ogromni udeležbi ljudstva. Bila sta prisotna tudi prvomestnik naše družbe g. Senekovič in notar Hudo-vernik. Predsednik Spinčić je otvoril zborovanje s krasnim govorom, v katerem je povdarjal zasluge zavednih Bužanov za narodno stvar v Istri. Enako krasno je bilo tudi — kakor že vrsto let — poročilo tajnika g. Viktorja Car-Emina.

Med zborovanjem je došel, burno pozdravljen, dr. Matko Laginja. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela družba v letu 1910. 186.244 K dohodkov in okoli 140.000 K stroškov. Premoženje znaša 309.346 K.

Ta skupščina je bila zopet enkrat res prava manifestacija narodne misli v Istri, ki mora obroditi dobrih plodov.

Pravičnost na c. k. finančni oblasti. Iz Marezig. Finančna uprava ima v svoji zalogi med drugim tudi te-le tiskovine: „Tatbeschreibung-Description del fatto“, o slovenskih, kar bi pomenjalo „dejanski čin“, ne duha ne sluha. Te tiskovine rabijo pri dohodninskih prestopkih. Finančni organi imajo pa ukaz, da postopajo tako-le: Ako stranka molči, sestavljajo to famozno „Tatbeschreibung“ v nemškem jeziku, ako so finančni organi slovenskega rodu; ako so italijanskega rodu, pa z famozno „description del fatto“. Ako pa naš obrtnik izrečno, da, se silo zahteva, pa naj mu še-le v božji milosti sestavijo v slovenskem jeziku in sicer le njegovo opravičeno izjavo na zadnji strani. Nočem reči, da je temu kriva finančna oblast v Kopru, ampak glavni krivec je finančna direkcija v Trstu za vse Primorsko. Mi pa, ki spadamo pod Koper, moramo že obračunati s Koprom. V Kopru ni niti enega finančnega organa, ki bi znal sestaviti „dejanski čin“ v slovenskem jeziku. Ako bi stranka sama zahtevala v slovenskem jeziku spisan dejanski čin, pa niso finančni organi v stanu tega storiti. — Mi davkoplačevalci menda pač smemo zahtevati, da se znani slovenski dopisuje, kajti naš denar je tudi avstrijski in ravno toliko vreden.

Kakor je v Kopru, je menda povsod na okoli, da finančni organi ne sestavljajo dejanskih činov v slov. jeziku.

Sami ste krivi, ako niste elegantno oblečeni; ter se temu prav lahko pomagata, ako zahtevate v trgovini Bohinec & Komp. v Trstu ulica delle Torri 2 (za cerkvijo sv. Antona novega) obleko narejeno po najmodernejšim dunajskim kroju. Prepričali se bode, da dobite za primeroma malo denarja fino in dobro obleko, katera Vam bode popolnoma nadomestila tako po meri izdelano.

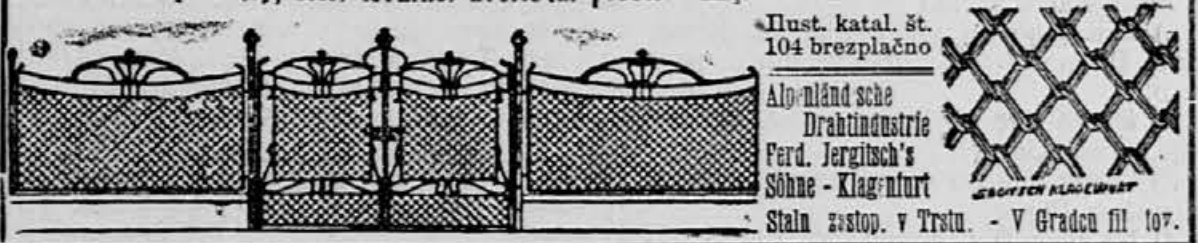
Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpini“ v Via Sebastiano šte. 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. MLUVI ČESKY! MLUVI ČESKI!

Moderne železne ograje

za vile (dvorce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št. 104 brezplačno

Alpiniand sche Drahtindustrie Ferd. Jergitsch'söhne - Klagmurt

Staln. zastop. v Trstu. - V Gradcu fil. 107.

Trst, Corso 2. Telef. 1071.

Linoleum Haas

Pristni linoleum K 2-50 m²
Podolgate preproge 67 cm. 1-80 met.
Preproge v vseh velikostih z

varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7-90
200/300 K 15-— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščenege platna K 2-50

Namizni prti 85/115 cm 2-80
65/150 cm 1-80

Površniki iz gumijskega od K 20 dalje.

Podrjuhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50 „

Manšete iz kavčuka 60 „

— Pošilja se tudi na deželo. — 136

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48

Obleke „platna“ „4—18

Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Obleke „platna“ „6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci šte. 40 (prej Torrente)

Oglaš. treba naslovijati na Inzeratni oddel. „Edinosti“

Pravkar je izšlo

Edmondo de Amicis: **FURIJ**, **Novela**

Iz italijanščine prevel Jos. Jurca. Cena vezani knjigi 2 K 50 v, broširani 1 K 50 v. Znameniti italijanski pripovedovalec riše v tej psihološko zanimivo zasnovani noveli štirinajstletnega dečka Furija, ki živi daleč od sveta edino v družbi dveh starih ljudi. Furij se zaljubi v svojo koletno svakinjo, ki pride bivat na poletni dvorec. Kako se razvija ta ljubezen, je popisano z izredno plastično silo; ob enem pa pisatelj ostro biča vzgojno metodo, ki hoče obdržati oblast s hladnostjo in šibo.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani
založna knjigarna.

Kako lep in trajen

spomin na Birmo

je vendar povečanje lastne slike

katero poklanja brezplačno

Grande Stabil. Fotografico

Segall & Co., Trst, Piazza della Borsa 7

vsem birmancem, ki naročajo fotografije.

Znane nizke cene ostanejo ter se slike izdelujejo točno in pravočasno

12 vizit svetle Kron 3— 12 vizit svetle Kron 4-80
12 kabinet svetle „ 6.80 12 kabinet svetle „ 10-50

Grande Stabilim. Fotografico SEGALL & Comp.

Piazza della Borsa šte. 7

Prosta uporaba lifta.

Naš atelje ostane odprt v birmanskih dneh in oba binkoštna praznika od 7. ure zjutraj do 8. zvečer.

PULA

Palast-Hôtel „Riviera“

Hôtel I. vrste, moderni komfort, lastna garage.

3 minute oddaljen od kolodvora
in od pristanišča parnikov.

POREC (Istra)

Palast-Hôtel „Riviera“

Morska kopelj in klimatično mesto za zdravljenje z zrakom.

Krasna lega ob morski obali, toplo podnebje brez vetrov, izvrstna morska kopelj, moderni komfort, cene zmerne, dve uri oddaljen od Trsta. — Razne dnevne zveze parnikov all železnice.

Informacije daje: Palast-Hôtel „Riviera“ v Puli.

Evo, davkoplačevalci, tudi na tem polju se nas hoče germanizirati! Davkoplačevalci! Ako že zahtevajo globo od nas, posebno pri užitini, moramo tudi mi vedeti, zakaj naj plačamo to kazen, ter zahtevajmo odločno, naj dejanske čine sestavljajo za nas v slovenskem, ozir. hrvatskem jeziku, in ne podpisujemo več, ako niso sestavljeni v tem jeziku.

Ako to ne bi izdalo, pa imamo še gradiva. Davkoplačevalci.

Javni volilni shodi v Istri. — Na binkoštno nedeljo in ponedeljek dne 4. in 5. junija t. l. se bodo vršili v I. volilnem okraju Istre (takoimenovanem v italijanskem!) ti le javni volilni shodi:

1) V nedeljo pri sv. Mariji na Krasu, občina Piran ob 9. uri v jutro pred cerkvijo.

2) Istega dne ob 2. uri popol. v Zambrotiji občina Umag.

3) Istega dne ob 6. uri popol. v Novi Vasi občina Piran.

4) Na binkoštni ponedeljek dne 5. junija okolo poludne pred cerkvijo v Kaštelu, občina Piran.

5) Istega dne ob 4. uri popol. v Materadi, občina Umag.

6) V nedeljo dne 11. junija ob 11. uri dopoludne pred cerkvijo v Krasici, občina Buje.

Na vseh teh shodih predstavi se posl. prof. M. Mandić kakor narodni kandidat za ta volilni okraj.

Kje so najbolj rodovitne žene? V Kanfanaru, okraj Pula. Kako to? Računajte! V letu 1900 je bilo v Kanfanaru, da si je bila občina v italijanskih rokah, kakor je žalilobg še danes, 199 Italijanov in italijanašev. 31. decembra 1910 pa so jih našli naši vzor-komisarji s svojim vzornim poglavarjem, obč. pisarjem Košaro (reci Cossara!) — 889... Ako računamo, da je v teku 10 let umrlo kakih 30 nazovi-Italijanov in Italijancev, nadalje, da je bilo med ostalimi veliko število nedoraslih otrok — saj so žene vendar tako rodovitne — in slednjič, da je tukaj večje število možkih nego ženskih oseb — kar dokazuje ljudsko štetje — prihajamo do zaključka, da je bilo v teku teh 10 let le kakih 20 do 25 žen, ki so skrbale za naraščaj kanfanarskega italijanstva. (Neplodovite žene seveda ne prihajajo v poštev.) In ako nadalje upoštevamo, da je nekaj v označenem času rojenih Italijancev kmalu umrlo, prihajamo do končnega zaključka, da je do 25 kanfanarskih italijanaških žen pomnožilo kanfanarsko italijanstvo za 720 oseb, to je za približno 500 po sto, ali drugače izraženo: te žene so rodile v teku 10 let vsaka po 30 otrok! Veseli se Italija!

Ali verjamete to, g. urednik? Jaz ne. Pač pa verjame to c. k. vlada, kateri se zdi 500-odstoten naraščaj italijanstva naraven in se kljub mnogovrstnim in opetovanim protestom in pritožbam ne gane. Ali ne smemo delati nikomur krivice. Kmalu, ko se je počelo vršiti ljudsko štetje in so začele prihajati tudi pritožbe, zlasti radi tega, ker niso popisni komisarji nikogar prašali po obsevalnem jeziku, prišel je sam sedanji vodja c. kr. okr. glavarstva v Puli z nekim drugim uradnikom v Kanfanar revidirati ljudsko štetje. Seveda je to že en dan prej javil tukajšnjemu občinskemu uradu... In na to se je na občini pisalo in prepisovalo skoro vso noč, in to več nepoklicanih oseb. Seveda je dobil g. revizor vse v najlepšem redu; in prijavil je to različnim osebam, da je namreč v Kanfanaru samo 25 družin, to je približno 140 oseb vpisanih za Italijane. Danes pa, ko izkazuje ljudsko štetje v Kanfanaru samem (torej brez okolice) čez 500 Italijanov, zdi se mu to naravno! A propos — poslal je pozneje na zopetne pritožbe — zopet nekega uradnika — Italijana v Kanfanar in Rovinjsko Selo, da revidira ljudsko štetje. Tega revizorja je naš marljivi Košara prijateljski sprejel ter ga sprovedl v svoje stanovanje, da mu predstavi svojo mlado ženo; na to je šel ta revizor z neko družbo, ki je prišla z njim iz Pule, k nekemu kmetu, kjer so se zabavali. Rovinjskega Sela pa sploh ni videl. To je bila revizija ljudskega štetja!

Z veliko gotovostjo sumijo naši ljudje, da je glavni krivec krivičnega ljudskega štetja pisar Košara, da je ta s svojimi pristaši marsikatero popisno polo raztrgal, ter piskal novo, da je tako iz prstnih italijanškega jezika ne poznajočih hrvatskih kmetov — napravil pristne Italijane. C. k. okrajno glavarstvo je opozorjeno na to, in bi se lahko prepričalo po pisavi v popisnih polah, ali je ta sumnja opravičena ali ne? Ali ne vidimo dobre volje. Verujemo, da je sedaj c. k. okrajno glavarstvo preobloženo z delom za državnozbornske volitve; ali vendar ne gre, da bi tukajšnji Hrvati 600 do 700 hrvatskih duš kar tako prepustili Italijanom. Zakaj pa se ni c. k. okrajno glavarstvo pobrigalo prej! Mi zahtevamo stroge nepristranske revizije. Vsakemu svoje!

Druge slovenske dežele

Zdravišče Toplice na Dolenjskem. Tukajšnje kopališče napreduje leto za letom. Število kopaliških gostov se množi tako, da je že sedaj v mesecu majniku, ko je še večinoma deževno in hladno, narastlo število

za več nego polovico obiskovalcev prejšnjih let. Zravnina moč gorkoga vrelca je znana daleč na okrog, zakaj tusem prihajajo izkat si zdravja celo taki, ki imajo bližje svojega doma več termalnih kopališč, a jim ravno dolenjsko Toplice najbolj ugajajo. — Antona Bedene ni ustrašilo dolgo potovanje iz Brazilije (Amerike) v naše Toplice, da se tu reši mučnega trganja. Tudi mnogo družin je zopet došlo: Hoffer pl. Wertfeld iz Časlave in Wendler Alfred iz Saibe na Češkem. Jožef Tasnič, Geržina Ludovik in Jerkovič Izidor iz Trsta, Glöckner Leopoldina z Dunaja in Kondron Josip žel. uradnik iz Zidanega mosta. Iz Ljubljane pa so tu gg.: Cvetnić Leopold pošt. nadkontrolor v p., Prosenc Josip zav. ravnatelj s gospo soprogo, Tršan Albin posestnik, Matko Arko trgovec in Januš Alojz bančni uradnik — in drugi iz raznih krajev Kranjske.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stol. Plača se takoj in sicer: oddelku.

Javen ples v Gorjanskem priredijo v nedeljo dne 25. junija t. l. domači kolesarji na vrtu gosp. Uršiča. Tem potom najuljudnejše vabijo podpisani prijatelje kolesarskega športa na prijetno zabavo omenjeno nedeljo v prijazni vasi Gorjarsko. Zdravo! Gorjanski kolesarji. 949

Parcele zemljišča pri sv. Mariji Magdaleni zgoraj 80 do 100 a. žnjev po 13 K so na prodaj. — Hlisa in zemljišče v koloniji nad 400 a. žnjev za 7500 K. Razpoda se tudi posamezne parcele. Pojasnila daje Rudolf Može, Campo S. Giacomo 3 II. 955

Vsi birmanci in birmanke želijo slikati se s svojimi botri na dan birme pri edinem našem fotografu JERKIČU, Trst, ul. Poste 10, - Gorica, gospodsk. ul. 7. — CENE ZNIZANE. 315

200 hekt. vina ima na prodaj, po nizki ceni Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu. 917

Proda se čevlarski šivalni stroj malo rabljen in čistokrvnega bica švicarskega ednast mesecov starega. Fran Rudež - dimnikar - Kabjaglava postaja Štanjel. 942

Restavratorska kuharica za italijansko kuhinjo se išče za dobro plačo. Zahteva se najboljša preporočila. Nastop takoj. Predstaviti se je vratarju Hotela Balkan V. Geppa 23. 948

Zobotehniški :: atelje

Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu. Trst, ul. Farneto 36, II. n. 954

Antonio Dobner

— urar in zlatar —
sodni Izvedenec
se je preselil v ul. DELLE POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBARKARNA)
Sprejema vsakovrstne popravke PO ZMERNIH CENAH — Z JAMSTVOM.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tiaočeri cvet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slabim, jim, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telefon 377
Poštne pošiljke se izvršujejo takoj in franko, ako se doplačje Kron 1.10.

PRODAJALNA

manufaktur. blaga

Izbera borgeta, perila in drobnarije za šivilje

FRAN KOCIJAN

Trst, ulica Molin a vento šte. 17, Trst

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò šte. 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso šte. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. **DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.**

Nova trgovina manufakturnega blaga

Scher & Gregoretto

— TRST —

Campo S. Giacomo 15.

VELIKA IZBERA

vsakovrstnega blaga, izgotovljenih oblek, okraskov, drobnarij itd. CENE ZMERNE.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar šte. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in z jamčenjem. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.

Radi plačilne zaostalosti več velikih trgovnosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zslgo čevljev globoko pod proizvodnjo ceno. Zato prodam vsakomur 2 para možkih in 2 para ženskih čevljev, usnje rujavo ali črno galonirano, s predniki in močno močnimi podplatmi, zelo elegantna, najnovejša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju

H. SPINGARN, eksport čevljev

Kraskovo št. 240

Sme se zamenjati in se vrne denar.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, SOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKIE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica

opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelk nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen. 329

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je bila otvorjena

trgovina kinkalij, porcelana in steklenih predmetov

na vogalu ulice Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica).

Velika zaloga svetilk za petrolej, plin in elektriko. Namizni servisi, servisi za kavo in čaj, rozolij s taso po 2 kroni. Skodelice s krožnikom v najrazličnejših in modernih barvah po 50 stot. komad, krožniki iz najfinejšega porcelana po 30 stot. komad. Predmeti za darove. Dobijo se tudi franže iz biserov za svetilke po K 1.60 komad. — Zaloga mrežic in pritliklin za plin. Prosi se za Vaš cenj. obisk, ne da bi bilo treba česa kupiti.

Trgovina v Nabrežini

je bogato založena z vsakovrstnimi

mrtvaškimi predmeti in z vsem potrebnim: krste, sveče, obleke, pajčolani, razni venci iz umetnih

Točna postrežba. cvetlic itd. itd. Ugodne cene.

Prodaja tudi cvetlice in vence za zaročence, birmance in druge slučaje.

Zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja v Trstu, Corso 47.

T. VITEZ v Nabrežini, glavni trg pri cerkvi.

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji. CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan